

VIER JE SCHOOLFEEST OP EEN PARTICIPATIEVE MANIER

Waarom?

Kinderen hebben het recht om mee te praten en mee te beslissen over dingen die zij belangrijk vinden. Het recht om iets te betekenen, om gehoord te worden, om samen iets te organiseren dat mee vorm geeft aan hun school en hun samenleving. Een schoolfeest biedt mooie kansen om die rechten uit te oefenen.

Eigenlijk is elke aanleiding goed om er op school een feest rond te bouwen. Een mogelijke aanleiding is de verjaardag van het Kinderrechtenverdrag op 20 november. Maar ook als er bij jou op school een andere gelegenheid is tot feesten, kan deze fiche je inspireren om er iets participatiefs van te maken.

Gebruik je kinderrechten of het kinderrechtenverdrag als aanleiding voor je schoolfeest? Dan sla je twee vliegen in een klap. Het idee achter zo'n kinderrechtenfeest is ook: het mag best *leuk* zijn om rond kinderrechten te werken. Bovendien is het leerrijk, staat het in de eindtermen en doelstellingen van het basisonderwijs en biedt het mooie kansen om iets feestelijks op te zetten met inzet en betrokkenheid van alle deelnemers.

Voor wie?

Deze fiche reikt je ideeën aan om het feest samen met de leerlingen vorm te geven. Daarvoor gebruik je de participatieve werkvormen uit de map 'Oprechte Deelneming'. Zo maak je er een feest van door en voor alle betrokkenen van je (brede) school. Het is een kans om de kinderrechten verder uit te diepen en waar te maken in het dagelijkse leven, in je lessen en in de vrije tijd op school.

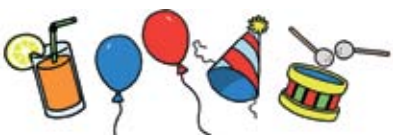

Hoe lang?

Dat bepaal je zelf. Je kunt een projectweek rond kinderrechten afronden met een feest. Of klasdoorbrekende activiteiten over kinderrechten organiseren of werken rond één artikel van het kinderrechtenverdrag. Het gaat er vooral om dat je iets *samen* organiseert en dat je alle kansen van die samenwerking volop en feestelijk benut.

Deze fiche maakt deel uit van de map 'Oprechte Deelneming'. Ze werd samengesteld door Doedéskadén vzw (www.doedeskaden.be) en het Kinderrechtencommissariaat (www.kinderrechten.be), met dank aan Wereldwerkplaats (www.wereldwerkplaats.be).

Aan de slag

Een schoolfeest is zeker geslaagd als alle klassen participeren en met verschillende methodieken het feest mee vorm en kleur geven.

		Schoolniveau	Klasniveau
Stap 1		Beslis hoe je de informatie en beslissingen stroomlijnt <ul style="list-style-type: none"> > Richt je een werkgroep op? > Werk je via de leerlingenraad? > Of laat je alles doorstromen via leerkrachten en directie? 	
Stap 2			Informeert over opzet en verloop in de klas <ul style="list-style-type: none"> > Informeren over kinderrechten > Informeren over het schoolfeest
Stap 3			Verzamel ideeën in de klas
Stap 4		Centraliseer de ideeën in de werkgroep <ul style="list-style-type: none"> > Groeperen en haalbaarheid nagaan > Aftoetsen als dat nodig is > Het werk verdelen 	
Stap 5			Informeert, betrek anderen bij de organisatie en vraag hulp in en buiten je school
Stap 6		Voer de beslissing uit: vier feest	Voer de beslissing uit: vier feest
Stap 7		Evalueer	Evalueer
Stap 8			Volg op

Stap 1 – Beslis hoe je de informatie en beslissingen stroomlijnt

Richt je een werkgroep op? Werk je via de leerlingenraad? Of laat je alles doorstromen via leerkrachten en directie?

- Het best werk je met een overkoepelend *feestcomité* dat alles rond je feestdag of feestweek coördineert.
- > Je feestcomité kan de bestaande *leerlingenraad* zijn. Maar dan alleen als die nog geen eigen overladen agenda heeft en als de leerlingen zelf tijd en zin hebben om de feestorganisatie er nog bij te nemen. Belangrijk is ook dat alle leerlingen – van kleuter- tot zesde klas – rechtstreeks of onrechtstreeks (via hun kleuterjuf) vertegenwoordigd zijn.
 - > Heb je geen leerlingenraad of is die met heel andere dingen bezig? Richt dan een *gemengde werkgroep* op (zie pagina 88 van de brochure). Het feest is een tijdelijke en thematische organisatie, en misschien heb je verschillende andere partners nodig. De gemengde werkgroep kan werken met een vertegenwoordiging uit alle klassen en een juf voor de kleuters. Naast de leerlingen zitten er ook volwassenen in het feestcomité. Het organigram (zie fiche 2) kan helpen om te bepalen wie er het best inzit.

Het overkoepelende feestcomité verspreidt informatie, verzamelt ideeën en gaat aan de slag om alles te coördineren. Belangrijk is dat de vertegenwoordiger ook echt vertegenwoordigt, en dat hij tijd, ruimte en ondersteuning krijgt om te zorgen voor terugkoppeling naar en van de klas.

Hoe ervaart de klas het werk van het feestcomité? Is de klas tevreden met de uitgewerkte plannen? Herkennen ze de eigen inbreng van de klas? De klas wordt dan een soort van klankbordgroep die advies geeft aan het feestcomité (zie pagina 99-103 van de brochure).

Om het feest samen te organiseren, gebruik je stappen uit de tijdslijn (zie pagina 45: overzicht van mogelijke stappen, pagina 50: de tijdslijn, pagina 48-85 en fiche 1: de uitwerking).

Als je dat wilt, kun je het thema feest in combinatie met kinderrechten in je eigen klas ook in de diepte benaderen: daarvoor vind je elke keer tips onder 'uitdieping'.

Stap 2 – Informeer over opzet en verloop in de klas

Informeren over kinderrechten

Zijn kinderrechten de kapstok voor je schoolfeest? Dan moet je de leerlingen natuurlijk eerst informeren over de kinderrechten en laten weten dat je die gaat vieren.

Kinderrechtentips

AANKLEDING

- **Hang in elke klas een kinderrechtenposter.**

Bestel de gratis inkleurposter over kinderrechten via de website van het Kinderrechtencommissariaat (www.kinderrechten.be – klik op volwassen – publicaties – bestelformulier). Bestel de kinderrechtenposter bij de Kinderrechtswinkel (www.kinderrechtswinkel.be) of Unicef (www.unicef.be).

- **Ontwerp en teken met de kinderen zelf kinderrechtenvlaggen of spandoeken.**

EDUCATIEF MATERIAAL

- In de **inkleurposter** van het Kinderrechtencommissariaat oefenen kinderen hun rechten uit in drie sferen: op school, thuis en in hun buurt. Laat je leerlingen per groepje of individueel eenzelfde figuur zoeken, inkleuren en bespreek.
- Bestel en gebruik de gratis **brochure K30**, 30 vragen en antwoorden over kinderrechten van het Kinderrechtencommissariaat als werkmateriaal.
- Download brochures op **www.kinderrechtendorp.be** (klik op 'Wat vind je ALTIJD bij ons?'). Speel met de leerlingen het spel en win misschien een rugzak.
- Ontleen de **'Speel je recht koffer'** of **'Rol je recht koffer'** van de Kinderrechtswinkel of bestel er kinderrechtenboekjes (www.kinderrechtswinkel.be).
- Bestel het **KREKELboek** (KinderRechtenEducatie in het Kleuter En Lager onderwijs) van Wereldwerkplaats (www.wereldwerkplaats.be).
- Haal een **tentoonstelling** in huis (www.jeugdenvrede.be) of bouw er een samen met de kinderen.
- Surf naar www.kleurbekennen.be: de zoekterm kinderrechten levert extra materiaal op.
- Doe mee met de **kinderrechtenwandeling** van het vredeshuis in Gent (www.vredeshuis.be).

INFOESSIE OF WORKSHOP

Haal een kinderrechtenexpert in je school: www.kinderrechtswinkel.be, www.wereldwerkplaats.be, www.kinderrechtenhuis.be, www.vives-vzw.be en www.unicef.be (UNICEF wereldklas).

Informereren over het schoolfeest

Informeer de leerlingen over de dag, het aantal uren en de praktische organisatie van je schoolfeest. Het schoolteam of de directie bepalen vaak vooraf het kader waarin je moet werken en de tijd die je daarvoor kunt vrijmaken. Vertel de leerlingen hoe zij het feest mee kunnen vormgeven. Werkt je school met een feestcomité? Overleg dan over wie je klas vertegenwoordigt.

Deze informatie verspreid je bijvoorbeeld naar alle leerlingen met 'groene enveloppen' voor elke klas (fiche 7), via je 'klasbus' (fiche 6) of een forum. Het startsein is de aankomst van de envelop in de klasbus of het forum.

Uitdieping

Informeer de kinderen van je klas hoe je de volgende weken rond je 'kinderrechtenfeest' gaat werken. Vertel ze welke stappen je samen gaat doorlopen. Daarvoor kun je in je klas een tijdslijn ophangen. De inhoud vul je dan samen geleidelijk verder in.

Stap 3 – Verzamel ideeën in de klas

Zijn alle kinderen op de hoogte van de kinderrechten en van het verjaardagsfeest voor het kinderrechtenverdrag? Dan kun je de groene envelop ook gebruiken om suggesties te verzamelen voor het feest. Elke klas stopt haar antwoorden op enkele vragen in de envelop en bezorgt die dan terug aan het feestcomité.

Vragen die je voor alle klassen kunt stellen:

- Wanneer is een feest leuk?
- Wat moet er gebeuren om van een echt feest te kunnen spreken?

Behandel je deze vragen in de klas zelf? Dat kan met verschillende methodieken uit de map (zie brochure pag. 54-61). Bijvoorbeeld met een placemat, de exploratieroos of tekeningen maken.

De placemat (fiche 12)

- > De vragen 'wanneer is een feest leuk?' of 'wat moet er gebeuren om van een echt feest te kunnen spreken?' zijn geschikt als eerste placematvraag. Zet de gemeenschappelijke antwoorden in het midden.

Uitdieping

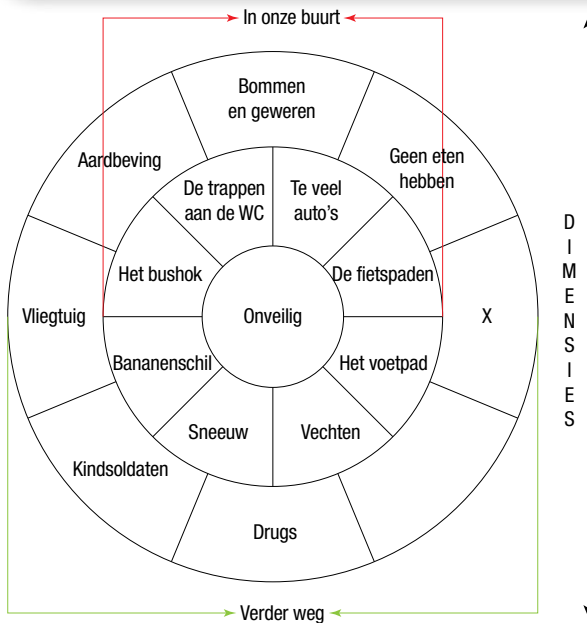
De eerste placematvraag kan ook zijn: over welk recht denk je een feest te kunnen organiseren? Dan komt het meest voorkomende idee in het midden.

Of je verwerkt artikel 31: "Elk kind heeft recht op rust en vrije tijd, op deelname aan spel en het culturele en artistieke leven." Dan wordt de placematvraag bijvoorbeeld: welke spelletjes die we normaal niet op school spelen, gaan we organiseren op de 'feestdag van het kind'? Vraag dan ook door naar het leukste, het spannendste of het grappigste spel.

De exploratieroos (fiche 15)

- > Deze brainstorm is bedoeld om een thema uit te diepen en na te gaan welke associaties de leerlingen maken. Waaraan denken ze als de school kinderrechten en feest centraal zet? Je kunt dit nadien opdelen door de vlakken groen of rood te omlijnen om aan te duiden wat haalbaar en wat minder haalbaar is.

Uitdieping

Stel een artikel uit het Kinderrechtenverdrag centraal en vul de associaties in. Dit is een illustratie van deze oefening waarin het recht op een veilige leefomgeving centraal staat. In het midden van de roos staat onveilig. De afbakening is: onze buurt of verder weg. Deze oefening kan leiden tot een tentoonstelling of een fotoreportage. Of je koppelt ze later aan je lessen.

Tekeningen maken (fiche 3)

Verzamel de ideeën van de kleinsten door ze een tekening te laten maken over wat er allemaal gebeurt op een leuk feest.

Tip: geef de kinderen huiswerk mee: welke ideeën hebben hun ouders voor een kinderrechtenfeest?

Stap 4 - Centraliseer de ideeën in de werkgroep

Groeperen en haalbaarheid nagaan

Alle ingevulde exploratierozen, placemats of tekeningen komen terug bij het feestcomité. Dat verwerkt alle ideeën.

Dubbele voorstellen kun je groeperen. Misschien moet je hier en daar nog wat meer duidelijkheid vragen. Maar met wat gepuzzel kom je al gauw tot een lijst met voorstellen die je kunt omzetten in een feest.

De haalbaarheid van alle ideeën en voorstellen kun je met verschillende methodieken bepalen: stemmen (brochure pag. 65), de placemat in groepjes (fiche 12), het detectiveschrift voor het vooronderzoek naar de haalbaarheid (fiche 11) of allerlei kleine methodieken (fiche 14).

De methodiek 'werken rond realistische en onrealistische voorstellen' (fiche 14) kun je bijvoorbeeld gebruiken voor een eerste selectie in het feestcomité. Gebruik de persoon met de meeste feestervaring als een soort van paspop. Kleur alle voorstellen die het feestcomité haalbaar vindt groen en de twijfelvoorstellen rood. Roep er dan de feestneus bij die eventueel nog wat voorstellen van kleur verandert.

Aftoetsen als dat nodig is

Misschien moet je sommige voorstellen nog verder invullen of aftoetsen. Een klas stelde bijvoorbeeld voor om een feestmenu samen te stellen. Laat je de verschillende klassen kiezen uit drie menu's? Met de methodiek meningsuitdrukking via figuren (fiche 5) kan elk kind zich uiten.

Ook de groene envelop met de drie tekeningen van de menu's en een kopie van de uitdrukkingfiguren kan de klassen activeren.

Het werk verdelen

Na deze stap heb je een lijst met feestvoorstellen die je kunt verdelen. Gelukkig hoeft het feestcomité niet alle werk zelf te doen. Het kan delegeren naar de klassen, de poets- en klusdienst of het secretariaat of het oudercomité. Daarvoor kan een "wie doet wat"-lijstje wonderen verrichten.

Uitdieping

De klassen die sommige artikelen van het Kinderrechtenverdrag uitdiepen, kunnen zich bij het feestcomité aanmelden om in te staan voor de tentoonstelling of voor een voordracht op het schoolfeest. Beslis samen met de leerlingen welke ideeën je daarvoor gaat uitwerken.

Stap 5 – Informeer, betrek anderen bij de organisatie en vraag hulp in en buiten je school

Uit het "wie doet wat"-lijstje blijkt al dat er heel wat werk aan de winkel is. Maar ook hier geldt dat je niet alles zelf hoeft te doen.

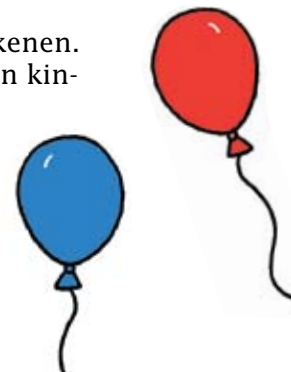
Hoe krijg je het feest in de buurt en hoe krijg je de buurt in het feest? Ook voor affiches, flyers, briefjes aan ouders en burens kun je samen een exploratieroos invullen. Wie ga je uitnodigen? Toeschouwers? Mensen met ervaringen rond kinderrechten?

In de binnenste cirkel van de exploratieroos komen de helpers op het feest en in de buitenste cirkel de mensen met ervaringen rond kinderrechten. Zo krijg je een lijst met helpers die heel verschillende taken kunnen invullen: van wafelbakkers tot mensen die kunnen helpen voor je tentoonstelling.

Stap 6 – Voer de beslissing uit: vier feest

Toeters, bellen en ballonnen: het feest kan beginnen! Hoe het feest eruitziet, bepaalde je dus zelf samen met alle betrokkenen. En nu genieten! We herhalen hier alleen nog even het idee achter een kinderrechtenfeest: het mag best leuk zijn om rond kinderrechten te werken. Bovendien is het leerrijk, staat het in de eindtermen en doelstellingen van het basisonderwijs en biedt het mooie kansen om iets feestelijks op te zetten met inzet en betrokkenheid van alle deelnemers.

Stap 7 – Evalueer

Om het feest te evalueren is het evaluatierooster (fiche 17) heel geschikt. Een mogelijke beginvraag: stel dat we ooit opnieuw zo'n feest organiseren, wat wil je dan behouden, lossen, toevoegen of bijsturen? Bezorg het rooster opnieuw via de groene envelop aan de klassen. Vraag met het rooster ook de suggesties en ervaringen van ouders en andere betrokkenen. En waarom zou je de werking van het feestcomité niet evalueren voor je het opdoekt?

Stap 8 – Volg op

Organiseer je je feest naar aanleiding van 20 november? Dan kun je het op veel manieren opvolgen. Door bijvoorbeeld de kinderrechten te linken aan alle projecten die je later in het schooljaar nog organiseert. Of met een gazetengroep of klas die een heel jaar lang alles verzamelt wat in de krant verschijnt over kinderrechten en dat dan via klasbus of groene enveloppen verspreidt.

Uitdieping

De klassen die het thema uitdiepten, kunnen met dit materiaal verder aan de slag. Of je maakt de oefening om alle schoolactiviteiten te linken aan het kinderrechtenverdrag.

Bijvoorbeeld

- Klas 3 werkt verder rond voeding en gezond ontbijt (recht op een goed leven, artikel 24 en 27).
- Klas 2 werkt verder rond MOS (artikel 24).
- Klas 1 is bezig rond oorlog (kindsoldaten, artikel 38).
- Klas 4 werkt rond democratie (recht op een eigen mening, artikel 12 en 13).
- De kleuters doen een project rond muziek (artikel 30).

Zo wordt het snel duidelijk dat het kinderrechtenverdrag deel uitmaakt van ons dagelijkse leven en dat alle eindtermen en doelstellingen erin vervat zitten.

Een voorbeeld: een van de kinderen uit de klas heeft een zusje met ernstige motorische beperkingen en vertelt daar geregeld over in het kringgesprek. De juf ging op zoek naar achtergrondinformatie en kwam uit bij artikel 23 van het Kinderrechtenverdrag over kinderen met een handicap. In dat artikel staan twee belangrijke dingen: *zoveel mogelijk kunnen meedoen aan alles en gebruik kunnen maken van speciale voorzieningen*. Uiteindelijk organiseerde de klas samen twee initiatieven: een hindernissenparcours met een rolstoel en samen muziek maken met een voorziening voor mensen met een beperking.

Op zoek naar de map 'Oprechte Deelneming'?

In elke Vlaamse basisschool ligt een exemplaar van de map 'Oprechte Deelneming. Werkmap leerlingenparticipatie voor alle kinderen van de basisschool'. Of je kunt de map ook downloaden op: www.kinderrechten.be. Klik op 'Volwassen' en daarna op 'School'.